

РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

*Крутько М.А., к.е.н., викладач, Харківський національний
технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка*

Розвиток сучасної системи економічних відносин в світі стимулює новий поштовх подальшому розвитку інтеграційних процесів, встановлення нових умов, форм, видів та напрямків інтеграції. Фінансова нестійкість економічної системи, протиріччя та невизначеність світової економіки стимулюють нові можливості та визначають шляхи для розвитку інтеграції. В розв'язанні економічних проблем аграрної сфери важливого значення набувають інтеграційні процеси, що є потужним чинником прогресивного розвитку продуктивних сил та подальшого вдосконалення виробничих відносин.

На сьогоднішній день ще потребують вивчення теоретичні і практичні питання розвитку інтеграційних процесів в аграрному виробництві в умовах євроінтеграційного направлення вектору розвитку нашої країни.

Метою даного дослідження є вивчення економічної природи втілення інтеграційних процесів агропромислового виробництва як для підвищення ефективності галузі у цілому, так і для виконання умов євроінтеграції.

Сутність інтеграції з економічної точки зору являє собою об'єктивний процес, зумовлений розвитком продуктивних сил. Вона є одним з напрямів збільшення розмірів підприємств, розширення їх зв'язків з галузями та підприємствами, що завершують технологічні процеси у виробництві кінцевої продукції [1].

Практика господарювання економічних суб'єктів пов'язана з виникненням, розвитком і вдосконаленням різноманітних видів, форм та шляхів інтеграції. Важливим напрямком стійкого

функціонування і розвитку аграрної сфери України являється розвиток агропромислової інтеграції. Переформатування характеру відносин між учасниками інтеграції відбувається внаслідок еволюційних перетворень і трансформацій економічних процесів, що призводить до заміни традиційних економічних механізмів новими, краще адаптованими до мінливих економічних реалій.

Система управління в об'єднаннях залежить від забезпечення взаємодії господарств, які об'єднуються для успішного розвитку кожного учасника й об'єднання у цілому для досягнення найвищого рівня ефективності виробництва. Оперативне управління виробничою діяльністю виконує апарат управління головного підприємства інтеграційного об'єднання [2, с.213].

Пошук механізмів та інструментів стабілізації розвитку суб'єктів аграрної сфери економіки стикається не тільки з низкою проблемних питань підвищення економічної ефективності їх діяльності, а й зі змінами організаційних форм економічної взаємодії. Трансформація цих форм актуалізує процеси інтеграції як вертикальної, так і горизонтальної.

Розвиток інтеграційних процесів являється відповідною реакцією суб'єктів господарювання на вимоги ринкового економічного середовища. Особливо важливим є поєднання та взаємодія ринкових, вільних принципів господарювання зі свідомою та цілеспрямованою організацією виробництва. Саме агропромислова інтеграція відіграє організуючу роль в ринкових економічних відносинах, формує противагу дестабілізуючому впливу стихійного ринку. Вдосконалення економічних відносин між суб'єктами агропромислової інтеграції - це закономірний та об'єктивний процес сучасного суспільного виробництва та важлива інституціональна складова економічної системи.

Розвиток інтеграційних процесів в умовах ринкової економіки та євроінтеграції зумовлений необхідністю підвищення рівня конкурентоспроможності та скорочення витрат виробництва. Сучасні інтеграційні процеси, що мають місце в сільському господарстві, розвиваються в умовах становлення ринкових

відносин, функціонування різних форм власності на землю та майно, відносної незалежності суб'єктів господарювання від держави. При створенні інтегрованих формувань перевага надається економічній складовій, яка знаходить своє відображення у таких показниках як прибуток, рентабельність тощо. Економічна складова полягає в отриманні необхідної ринкової влади на конкурентних ринках, соціальна складова забезпечує рівноправність у бізнесі для господарств будь-яких розмірів та спеціалізації, а екологічна – уможливорює швидко адаптацію до зростаючих вимог щодо екологічної безпеки галузі [3, с.12].

На сучасному етапі реформ розвиток агропромислової інтеграції має направлений на формування на її основі інтегрованих структур холдингового типу. Одним з головних завдань у проведенні аграрних перетворень є використання наукових, практичних, управлінських надбань та досвіду міжнародного і попередніх періодів для уникнення помилок при проведенні сучасних радикальних змін.

Інтеграція економічна та направлена на європейську співпрацю повинна характеризувати собою об'єктивний процес, який би зумовлював розвиток продуктивних сил. Вона є одним з напрямів збільшення розмірів підприємств, розширення їх зв'язків з галузями та підприємствами, що завершують технологічні процеси у виробництві кінцевої продукції. Вона поєднує у собі економічні явища та процеси, що полягають у взаємодії, зближенні, узгодженні діяльності різних підприємницьких структур, спрямованих на підвищення економічної ефективності їх господарювання.

Література: 1. Большая Советская энциклопедия : в 30 т. / за ред. А. М. Прохорова. – 3-е. изд. – М. : Сов. энцикл., 1972. – Т. 10. – С. 907. 2. Амбросов В.Я. Спеціалізація, кооперація, агропромислова інтеграція / В.Я. Амбросов // Зібрання наукових праць. Т.2 – Х.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 685 с. 3. Зіновчук В.В. Чи підходить Україні європейська модель сільськогосподарської кооперації? / В.В. Зіновчук // Кооперативні читання: 2014 рік: Мат. Всеукр. наук.-практ. конф. – ЖНАУ, 2014. – С. 9-18.